Svar på skriftligt spörsmål SSS 646/2021 rd

Svar på skriftligt spörsmål om ägarstrategin för Suomen Viljava Oy

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 646/2021 rd undertecknat av riksdagsledamot Markku Eestilä /saml m.fl.:

> Vad är statens ägarstrategi för Suomen Viljava Oy och
>
> vad ämnar regeringen göra för att garantera en sund konkurrens på lagringsmarknaden för spannmål, på inköpsmarknaden för spannmål och på marknaden för kvarnprodukter av havre i Finland och EU?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Suomen Viljava Oy (Viljava) är ett bolag av strategiskt intresse som ägs till 100 procent av staten. Det strategiska intresset i fråga om Viljava är att på ett konkurrensneutralt sätt säkerställa att marknaden för lagring och behandling av säd fungerar samt att inga störningar förekommer i matkedjans försörjningsberedskap och uppgifter inom EU:s interventionsverksamhet. Statens ägarstrategi är att säkerställa att det strategiska intresset förverkligas och trygga bolagets ekonomiska funktionsförmåga.

Viljavas lagrings- och hanteringstjänster är en viktig del av försörjningsberedskapen i livsmedelskedjan. Via Viljava genomförs upplagringen enligt försörjningsberedskapsskyldigheten. Det att skyldigheten att lagra spannmål i försörjningsberedskapssyfte nästan halverades till sex månader 2013 innebar en minskning på 15 procent av bolagets omsättning. Bolaget hade överkapacitet och var i behov av att utveckla sin affärsverksamhet för att trygga sin ekonomiska funktionsförmåga, så att bolaget kan sköta sina uppgifter enligt det strategiska intresset så bra som möjligt. Lagrings- och hanteringskapaciteten har använts för andra torrprodukter och för hantering av transitspannmål.

Den 19 mars 2021 offentliggjorde Viljava sin investering i den nya havrekvarnen som byggs i Raumo. Viljava har hittills, sedan 1998, haft en mindre havrekvarn som producerar havre som skalats i Kumo. Denna produktion har gått till export.

Som ägarstyrningsminister genomför jag en ansvarsfull, långsiktig ägarpolitik som tryggar statens strategiska intressen. Statsrådets ägarpolitiska principbeslut betonar kraven på ansvarsfull

och hållbar affärsverksamhet. I detta ingår också kravet på konkurrensneutralitet. Verksamhetsprinciperna, finansieringsstrukturen och avkastningsmålen för de statsägda bolagen ska vara jämförbara med övriga bolag inom samma bransch. Samtidigt betonar principbeslutet betydelsen av god förvaltningssed, aktiebolagslagen och lagen gällande statens aktieinnehav. I enlighet med principbeslutet hör bolagens operativa ärenden till bolagets styrelses och operativa lednings ansvar.

Som ägarstyrningsminister har jag meddelat Viljava att ägaren förutsätter att bolaget beaktar de konkurrensrättsliga ramvillkoren och ramvillkoren gällande förbjudet statligt stöd som fastställts i EU-lagstiftningen och den nationella lagstiftningen. Ägaren följer noggrant upp hur ramvillkoren uppfylls i projektet och förutsätter att bolaget utreder hur ramvillkoren uppfylls tillsammans med konkurrensmyndigheten. Staten deltar inte i bolagets kapitalisering i samband med projektet och garanterar inte dess lån. Jag förutsätter att Viljava agerar ansvarsfullt och även i övrigt i enlighet med statsrådets ägarpolitiska principbeslut.

Enligt uppgifter från Viljava skickar bolaget projektets produkter till export, där dotterbolaget till Viljava är en aktör på den globala marknaden. Enligt den utredning jag fått från bolaget genomförs projektet i ett dotterbolag som ska grundas och som har en separat bokföring. Bolagets utgångspunkt är enligt egen utsago att genomföra projektet så att bolagets finansiering och prissättning fastställs på marknadsvillkor och att moderbolaget i sin egen prissättning och allokering av tjänster inte gynnar sitt dotterbolag. Enligt bolaget förmedlas inte information om konkurrenterna från moderbolaget till dotterbolaget, projektets investeringar genomförs med privata lån och dotterbolagets kapitalisering följer principen om marknadsekonomiska aktörer.

Helsingfors 2.12.2021

Europa- och ägarstyrningsminister Tytti Tuppurainen